

Lähi-idän
kriisipesäke

Käsitteitä:

- Osmaanien/Ottomaanien valtakunta
- Mandaattialue
- YK
- Sionismi
- Intifada
- PLO

Ongelmien taustaa

Lähi-itä kolmen merkittävän uskonnon
syntypaikka: juutalaisuus, kristinusko ja islam

Ristiretket 1100-1300 –luvulla ”Jerusalemin
pelastamiseksi” vääräuskoisten vallasta

Osaksi Osmanien valtakuntaa 1400- luvulla

1MS:ssa Turkki menetti alueen Iso-Britannialle
ja Ranskalle

Osamaanien
valtakunta

Ongelmat alkavat

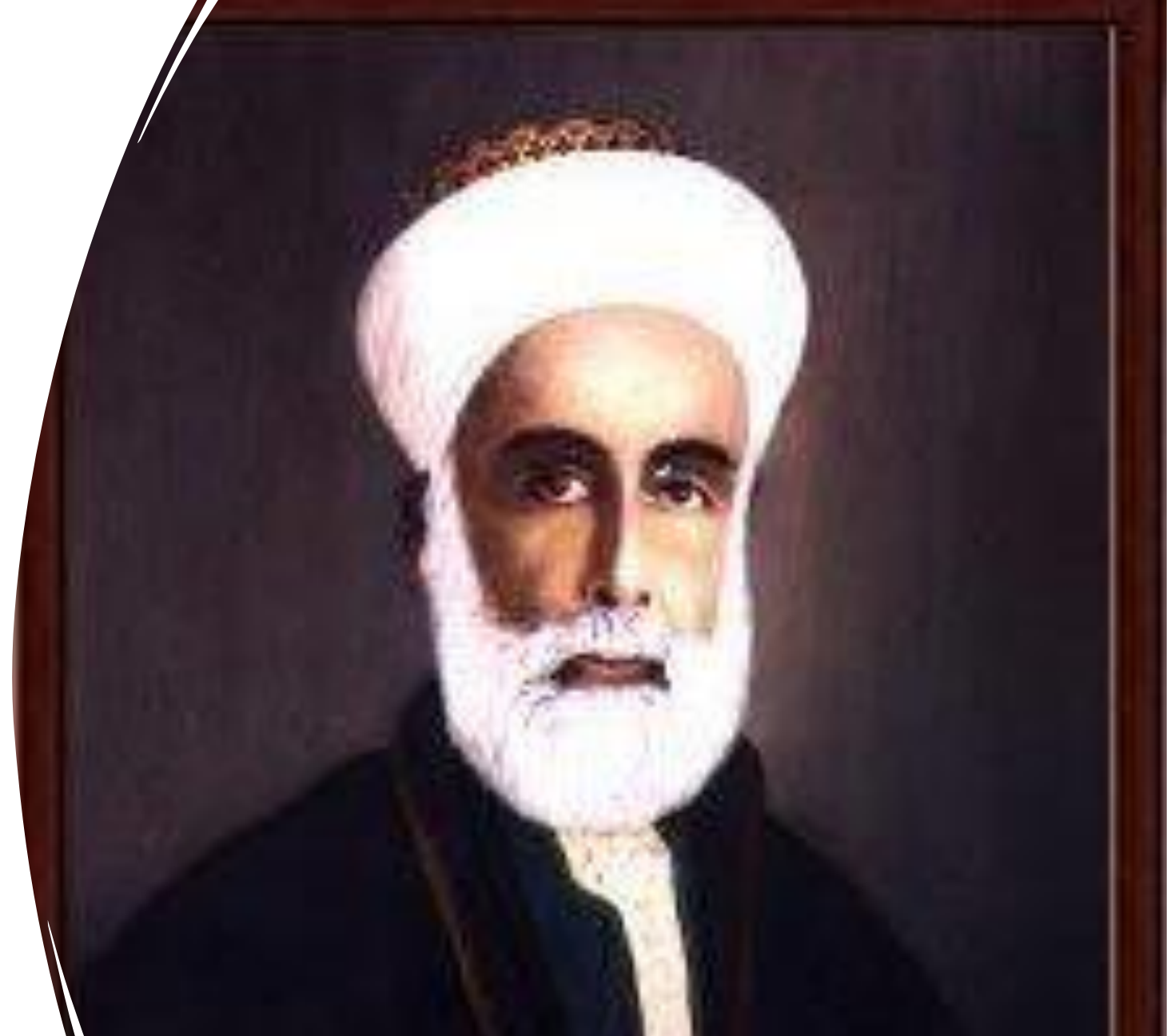
- Jo ennen IMS Osmanien valtakunta natisi liitoksistaan, IMS aikana Arabikapina Brittien tukemana: Britannia suostui tukemaan arabien itsenäisyyttä vastineeksi kapinasta osmaneja vastaan
- Sodan aikana Britannia ja Ranska jakoivat entiset osmanien alueet arabien kannalta epäedullisella tavalla Sykes-Picot sopimuksessa 1916
- Tilannetta monimutkaisti edelleen vuoden 1917 Balfourin julistus, jossa luvattiin juutalaisille "kansallinen kotimaa" Palestiinaan.
- → Palestiina I-B:n mandaattina 1920-1947

Hussein-McMahon Letters, 1915

- *....Britain is prepared to recognize and uphold the independence of the Arabs in all regions lying within the frontiers proposed by the Sharif of Mecca....*

Hussein ibn Ali,
Sharif of Mecca

The Balfour Declaration 1917

- *Foreign Office,
November 2nd, 1917.*
- *Dear Lord Rothschild,*
- *I have much pleasure in conveying to you, on behalf of His Majesty's Government, the following declaration of sympathy with Jewish Zionist aspirations which has been submitted to, and approved by, the Cabinet.*
-
- *His Majesty's Government view with favour the establishment in Palestine of a national home for the Jewish people, and will use their best endeavours to facilitate the achievement of this object, it being clearly understood that nothing shall be done which may prejudice the civil and religious rights of existing non-Jewish communities in Palestine, or the rights and political status enjoyed by Jews in any other country."*
-
- *I should be grateful if you would bring this declaration to the knowledge of the Zionist Federation.*
-
- *Yours sincerely
Arthur James Balfour*

Juutalaisten muutto alkaa

- Lisääntyvä antisemitismi ja IIMS:n aikainen holokausti lisäävät juutalaisten toiveita omasta valtiosta Palestiinan alueella
- Britannia myötämielinen juutalaisten muutolle Palestiinan alueelle
- → juutalaisten määrä Palestiinassa moninkertaistuu
- → konfliktit juutalaisten ja palestiinalaisten välillä lisääntyvät

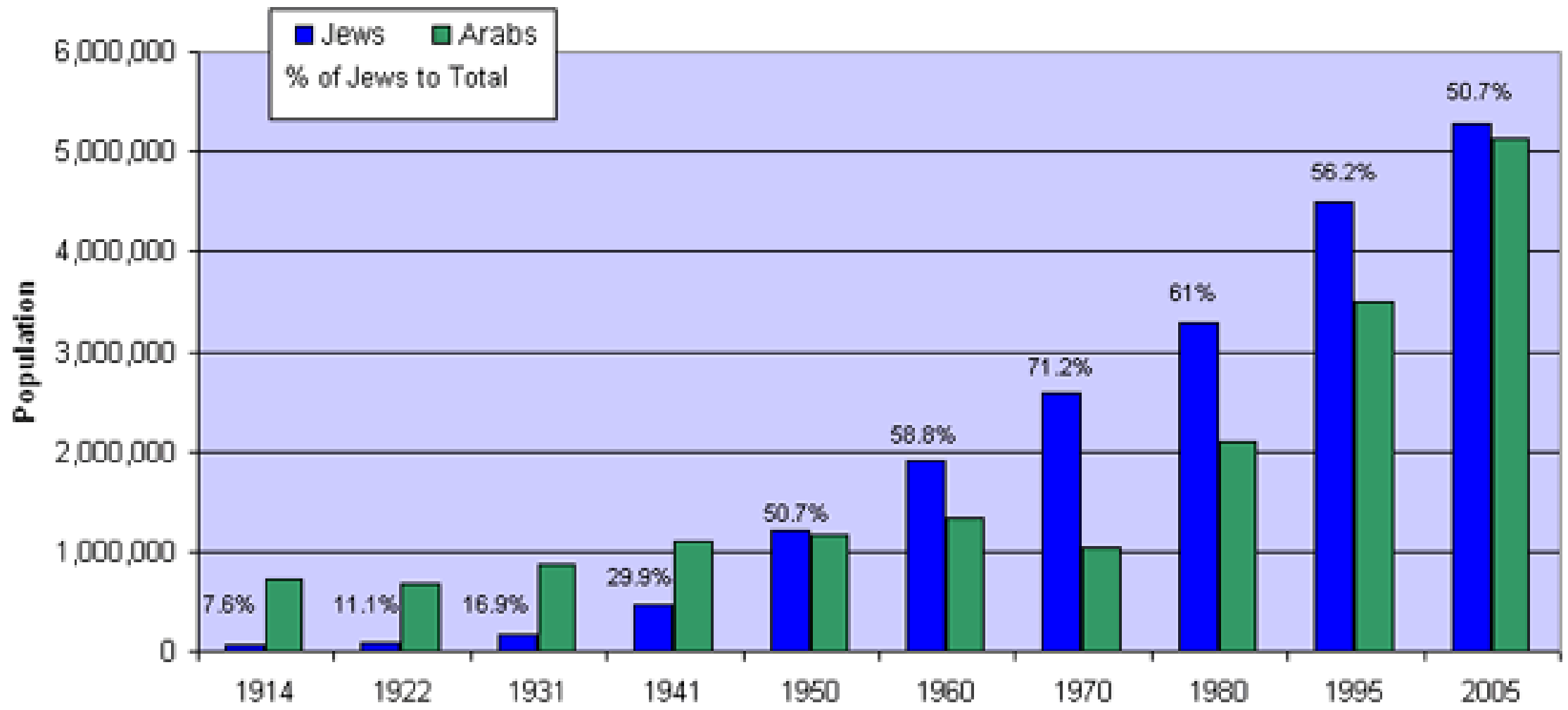
Länsimuuri
ja Al Aqsa
moskeija

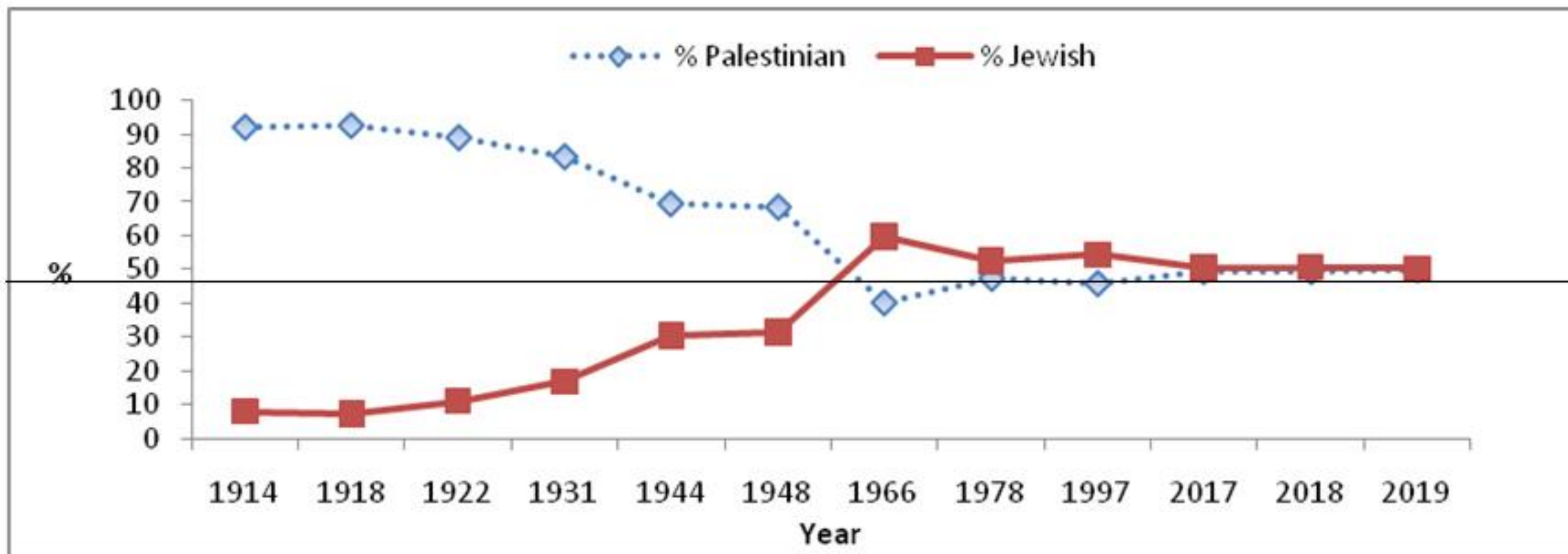
Palestiina IB:n mandaattina

- Alue rauhaton, lukuisia yhteenottoja jatkuvasti kasvavan juutalaisväestön ja paikallisten arabien välillä
- Kapinoita ja mellakoita useaan otteeseen 1920- ja 30-luvuilla
  - Sekä arabit, että juutalaiset kapinoivat
  - Pääasiallisesti britit juutalaisten ”puolella”
- IIMS:n alettua IB tajusi tarvitsevänsä arabien tukea taistelussa natsseja vastaan → muutos asenteissa

IIMS:n jälkeinen aika

- Holokausti – vaatimukset juutalaisesta valtiosta lisääntyvät
  - Pakolaisten määrä kasvaa jatkuvasti
  - USA:n presidentti Truman vaatii 100 000 juutalaisen pääsyä Palestiinaan
  - NL:n mielenkiinto aluetta kohtaan lisääntyy – Brittien pidettävä hyvät suhteet ympäröiviin Arabivaltioihin
- Kumpikaan (juutalaiset tai arabit) eivät halua brittejä alueelle
  - Arabivaltioiden liitto –Palestiina arabeille
  - Juutalaisilla kolme eri puolisoitilaallista ryhmittymää: Haganah, Irgun ja Stern Gang (LEHI) – kapinoivat brittejä vastaan
    - Terrorismia brittejä vastaan: [The King David Hotel Bombing](#) 1946

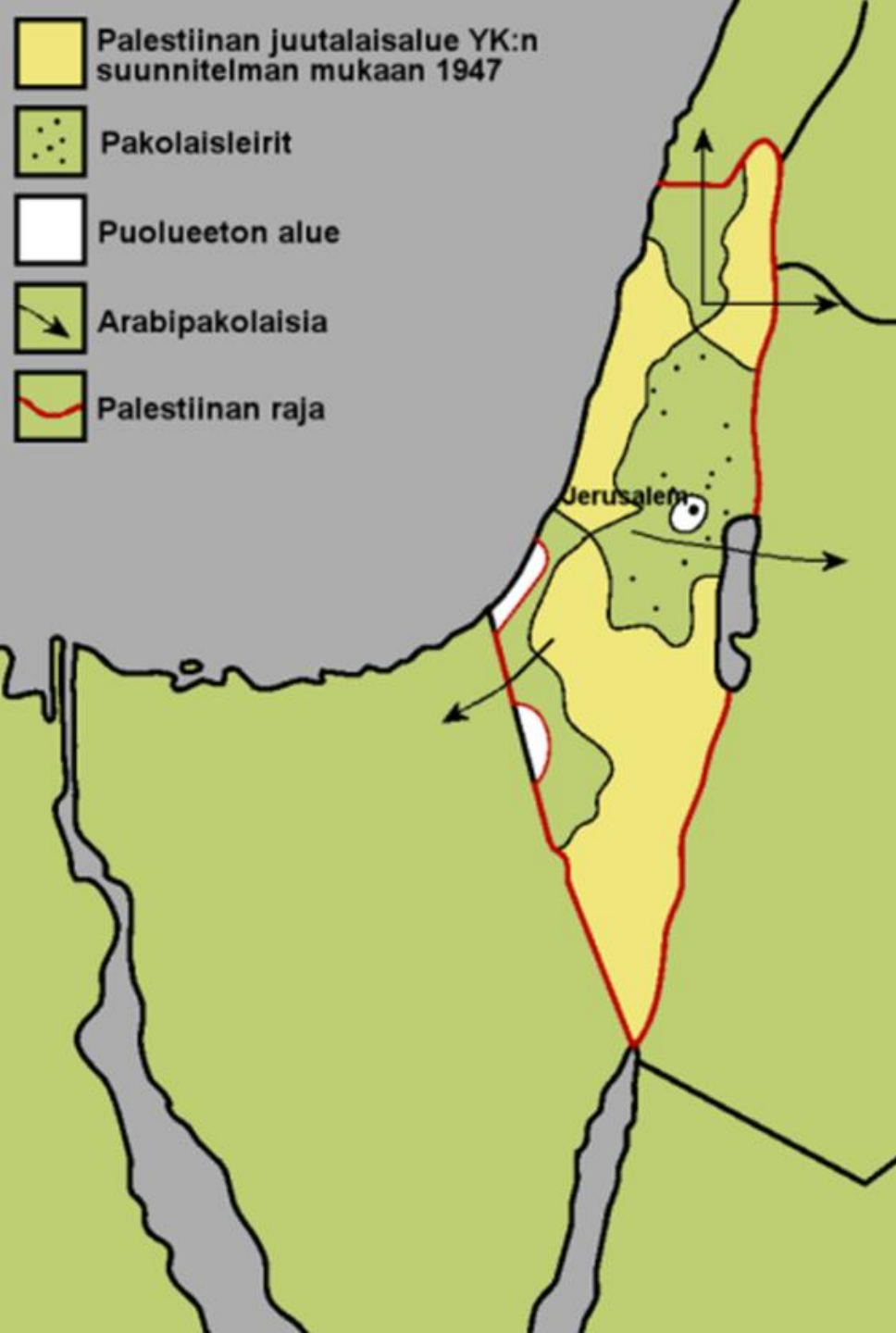

1947

▶ **UNITED NATIONS
PARTITION PLAN**

- JEWISH STATE
- ARAB STATE

YK:n ehdotus

- 1947 Britannia antaa ongelman YK:n käsiteltäväksi
- YK:n ehdotus: kaksi erillistä aluetta, ei omia valtioita
- Juutalaiset hyväksyvät ehdotuksen, palestiinalaiset tyytymättömiä

Lähi-idän sodat - tehtävä

- Lähi-Idän alueella (Israel/Palestiina) on käyty useita eri sotia. Selvitä seuraavien sotien syitä ja niiden tuomia alueellisia muutoksia. Lisää muistiinpanoihisi karttoja jne.

- Sodat:
- Israelin julistautuminen itsenäiseksi ja siitä seurannut sota
- Suezin kriisi 1956
- Kuuden päivän sota 1967
- Jom Kippur-sota 1973

Lähi-idän sodat

- 1. Israelin valtio julistautui itsenäiseksi 1948
- → palestiinalaiset eivät hyväksyneet
→ sotaan arabien tukemana
  - Israel voitti ja kasvatti aluettaan
- → palestiinalaiset maanpakoon

Israël de 1947 à 1949

LE PLAN DE L'O.N.U.

APRES LA GUERRE DE 1948-1949

Palestiinan arabien hajaannus

- = al-Nakba tai Katastrofi (Vuoden 1948-49 sota)
- Jo vuonna 1947 osa palestiinalaisista arabeista oli paennut Palestiinasta väkivallan pelossa
- Deir Yassin-kylän verilöyly: juutalaiset puolisotilaalliset joukot tappoivat yli 100 arabia
- Israelin itsenäistymissodan loppuun mennessä n. 760 000 palestiinalaista oli paennut kodeistaan—tarkoituksena palata kunhan tilanne rauhoittuu
  - 12/1949 UNRWA hoitamaan Palestiinan ongelmaa
  - 1950 Israelin parlamentti sääti lain, jolla hallitus pystyi ottamaan Palestiinalaisten omaisuuden haltuunsa

→ Israelin virallinen politiikka: Palestiinalaiset EIVÄT saaneet palata koteihinsa

- Arabien kylät tuhottiin– juutalaisten uusien siirtokuntien alueiksi tai peltoalueiksi
    - Palestiinalaisista ongelma naapurimaille, kun pakolaisten määrä kasvaa jatkuvasti
      - 1948 YK:n rauhanehdotus: pakolaisten annettava palata, maa jaettava väestön määrän mukaan, Jerusalemissa kansainvälinen vapaakaupunki → Israel ei hyväksy
  - 1949 ensimmäiset vaalit Israelissa: David Ben-Gurion pääministeriksi
  - Israelin hallitus kieltää pakolaisten paluun
  - Siirtokuntia aletaan rakentamaan Palestiinalaisille kuuluneilla alueilla
  - 1950 Laki paluusta: jokaiselle JUUTALAISELLE oikeus asettautua Israeliin
  - 1952 Kansalaisuuslaki: maahanmuuttajille kansalaisuus välittömästi
- juutalaisten määrä alueella kasvaa → väestön määrä kaksinkertaistui 1.4 miljoonaan
- Vuoteen 1956 mennessä Israelissa oli 1 650 000 juutalaista ja 200 000 arabia

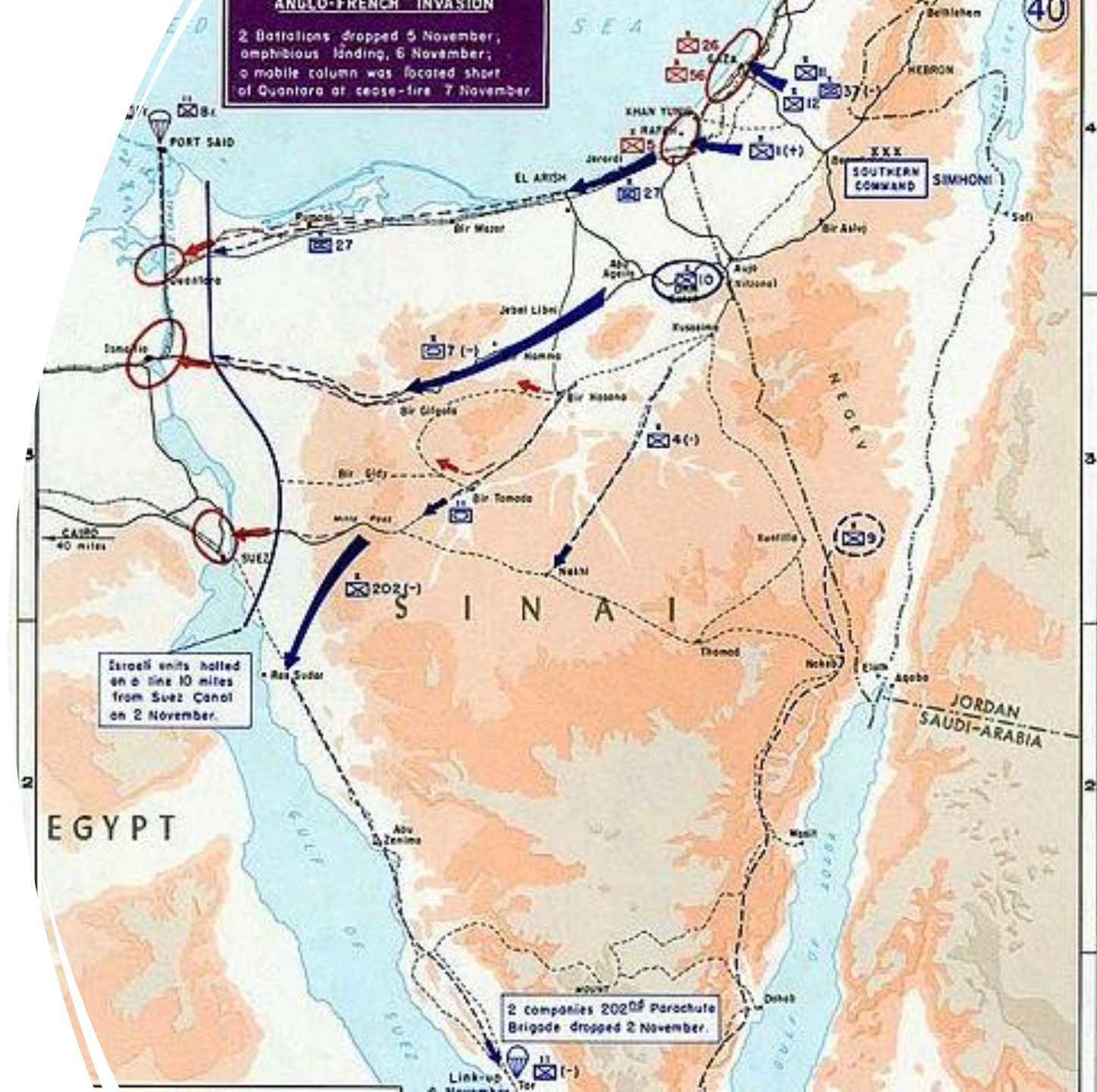

Palestinian refugees in Lebanon

2. Suezin kriisi 1956

- Gamal Abdel Nasser syrjäytti Brittien tukeman hallituksen Egyptissä ja kansallisti Suezin kanavan
- → I-B hyökkäsi Suezille, Ranska ja Israel mukaan I-B:n puolelle
- Israel valloitti Siinain niemimaan
- → NL ja USA vastustivat sotatoimia ja pakotti I-B:n ja Ranskan vetäytymään

-
- 1960 –luvun puolivälissä Jasser Arafat ja PLO palestiinalaisten asialla
    - väkivaltaa ja terroria
    - Tavoitteena Palestiinan itsenäistyminen

3. [1967 Kuuden päivän sota](#)

Israel vs. Egypti,
Jordania ja Syyria

- USA Israelin tukena →
Israel laajensi alueitaan
lisää (Golan, Siinain,
Länsiranta, Gaza)

- Israel miehitti alueet ja alkoi rakentaa niihin uusia siirtokuntia

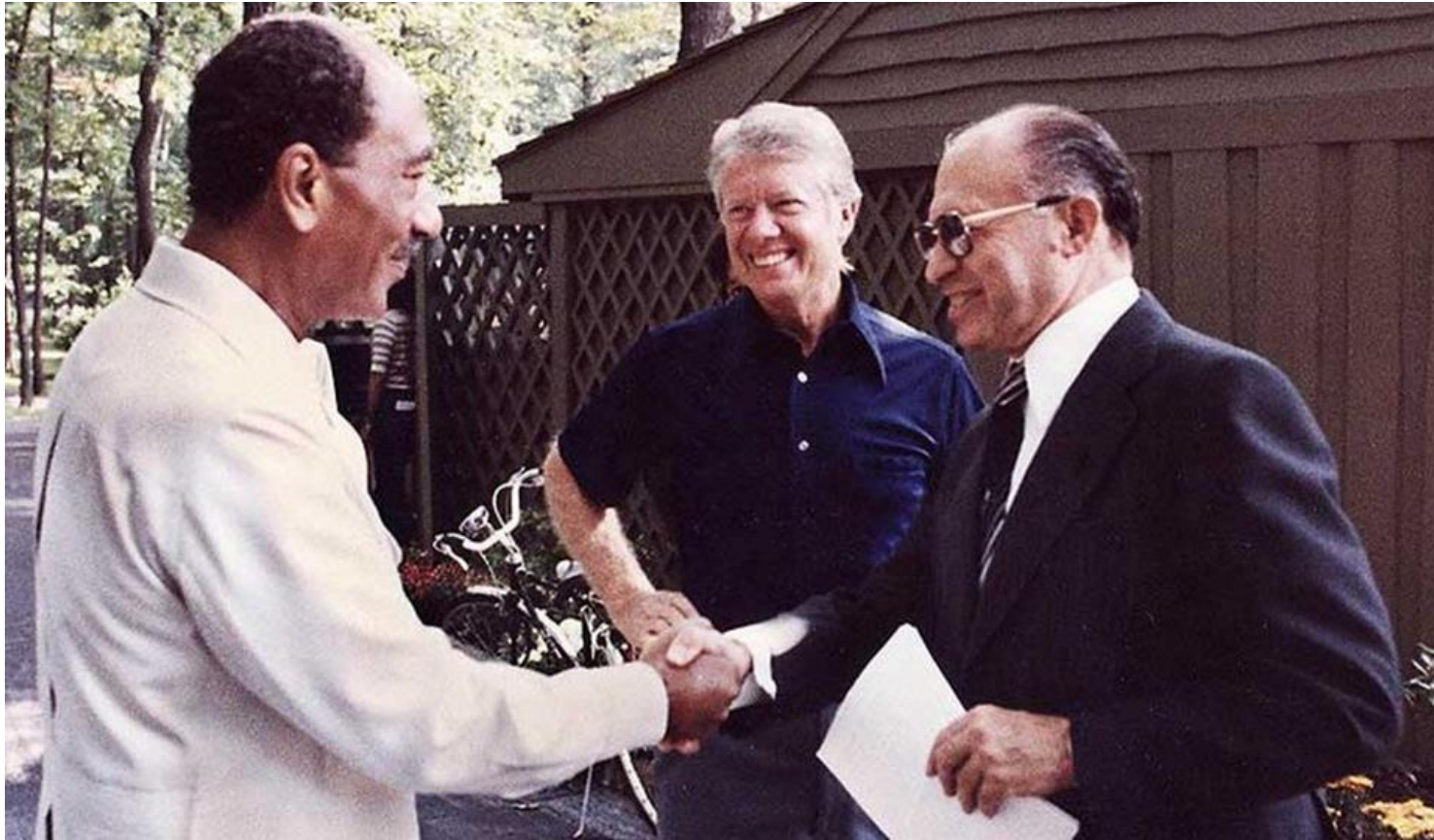
4. 1973 Jom Kippur- sota

- Egyptin ja Syyrian yllätyshyökkäys juutalaisten sovitusjuhlan aikana
- NL tuki Egyptiä ja Syyriaa, USA Israelia
- Israel voitti, mutta terrori-iskut alueelle lisääntyivät
- Öljy aseena – maailman laajuinen lama
- USA kiinnostuu rauhan saamisesta alueelle
  - Henry Kissinger ja sukkuladiplomatia

Tehtävä: Kuvakollaasi rauhanpyrkimyksistä

- Selvitä miten seuraavissa rauhansopimuksissa/kokouksissa on Lähi-idän kriisiä pyritty ratkaisemaan ja mitä vaikutuksia sopimuksilla on ollut. Selvitä myös keitä rauhaa on kulloinkin yrittänyt saada aikaan.
- Tee rauhansopimuksista kuvakollaasi, liitä myös keskeisten ihmisten nimiä sekä päätavoiteita ja –tuloksia.
- Camp David 1979
- Oslo 1993
- Camp David 2000
- Tiekartta rauhaan (Road map for peace) 2003

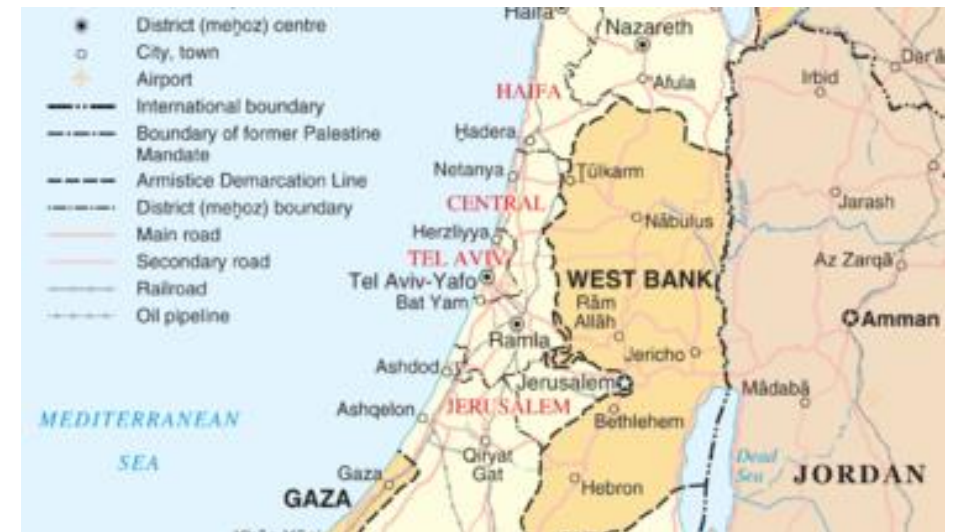
Menachem Begin, Jimmy Carter, Anwar Sadat Camp Davidissa vuonna, 1978

Rauhan tielle?

- 1979 Camp Davidin rauha Egyptin ja Israelin välillä → Israel palautti Siinain Egyptille
- Palestiinalaisten asemaan ei kuitenkaan helpotusta

Intifadat

- 1987 Intifada, Israelin palestiinalaisten kansannousu alkoi
  - jatkui 1993 Oslossa sovittuun rauhaan saakka, jossa PLO tunnusti Israelin, Israel tunnusti palestiinalaisten oikeuden itsehallintoon
- 1988 PLO julisti itsenäisen Palestiinan valtion syntyneeksi
- Rauhansopimuksen epäonnistuttua palestiinalaiset aloittivat uuden kansannousun v. 2000
  - terrori-iskut
  - Israel pystytti turva(apartheid)-muurin Länsirannan ympärille

Camp David 2000

- Neuvottelijoina Ehud Barak, Bill Clinton ja Jasser Arafat
- Epäonnistui, koska neuvotelijat eivät päässeet sopuun esim. Rajoista ja palestiinalaispakolaisten paluusta. Myös Israelin vaatimus Palestiinan demilitarisoinnista ei saanut vastakaikua palestiinalaisten keskuudessa.

Map Reflecting Actual Proposal at Camp David

- Proposed Palestinian State
- Israeli Settlement Blocs Annexed to Israel
- ▨ Israeli Security Border

MEDITERRANEAN
SEA

Tel Aviv

While no map was presented during the final rounds at Camp David, this map illustrates the parameters of what President Clinton proposed and Arafat rejected: Palestinian control over 91% of the West Bank in contiguous territory and an Israeli security presence along 15% of the border with Jordan. This map actually understates the final Camp David proposal because it does not depict the additional territorial swap of 1% that was offered from Israeli territory.

0 10
miles

Palestiinassa muuria pidetään Israelin yrityksenä ottaa itselleen maata Länsirannasta. Muuria kutsutaan Palestiinassa apartheid-muuriksi ja sen sanotaan estävän rauhanneuvottelut Israelin kanssa.

YK:n yleiskokous ja EU ovat kritisoineet aitaa, koska se hajottaa palestiinalaisalueita ja liittää 6–8 prosenttia kiistellyistä alueista Israeliin ennalta määräämättömäksi ajaksi.

Haagin kansainvälinen tuomioistuin antoi vuonna 2004 päätöksen, jonka mukaan aita on kansainvälisen oikeuden vastainen ja se tulisi heti purkaa. Päätöksen mukaan Israel olisi myös velvollinen korvaamaan aidasta palestiinalaisväestölle aiheutuneet vahingot.

"West Bank Fence South Hebron". Licensed under Public Domain via Wikimedia Commons - http://commons.wikimedia.org/wiki/File:West_Bank_Fence_South_Hebron.JPG#/media/File:West_Bank_Fence_South_Hebron.JPG

Israel ja palestiinalaisalueet

Israel saartaa Gazaa, miehittää Länsirantaa ja on liittänyt Itä-Jerusalemiin ja Golanin itseensä.

1970-luvulta alkaen juutalais-siirtokunnat ovat pilkkoneet Länsirannan ja Itä-Jerusalemiin.

Palestiinalaiset toivovat valtiota, joka noudattaa vuoden 1967 sotaa edeltäviä aselepolinjoja.

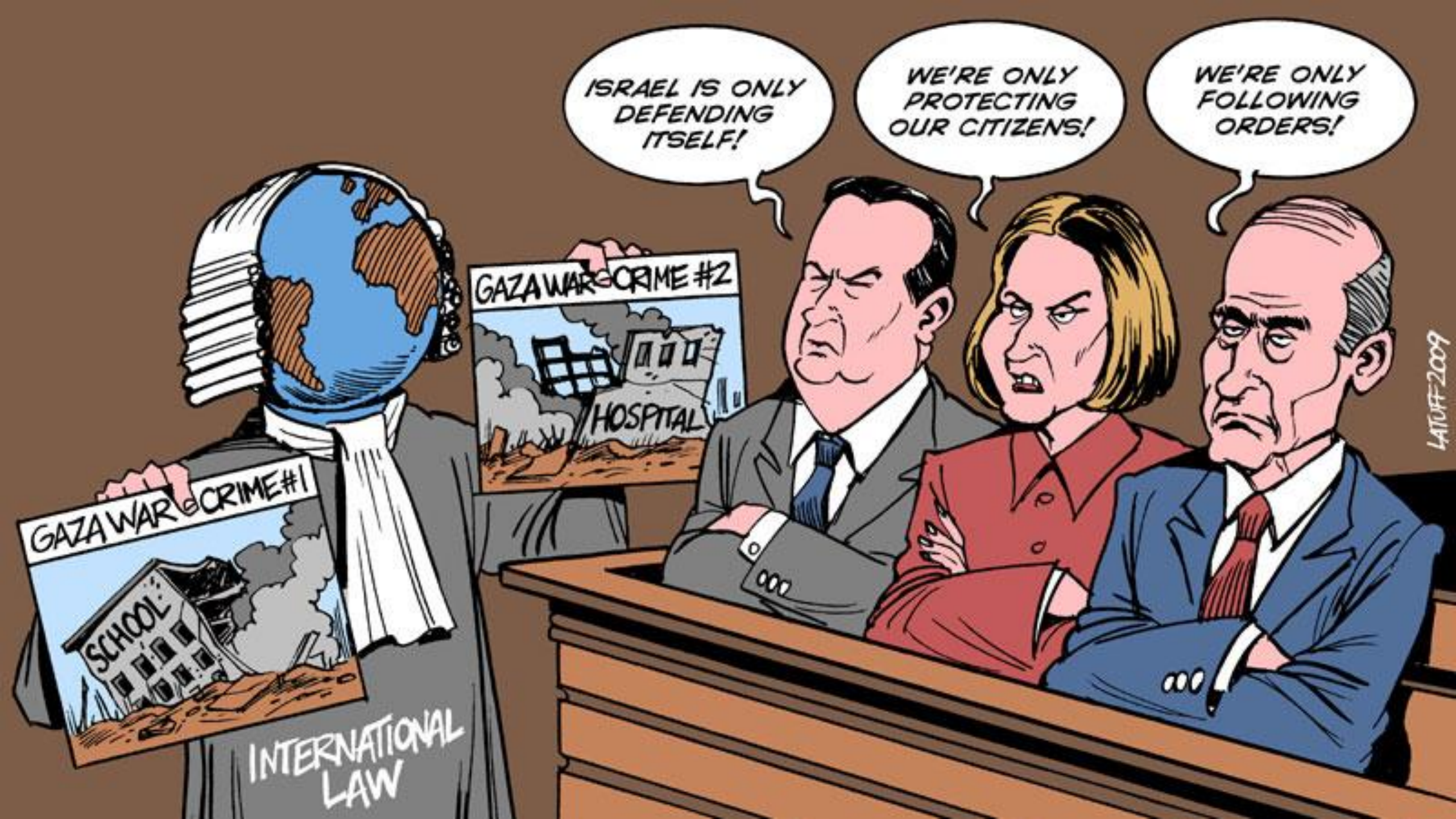
■ Israelin hallinnassa oleva alue

■ Palestiinalaisten hallinnassa olevat alueet

Ratkaistava

- siirtokuntien kohtalo
- mihin ja minkälainen raja Israelin ja Palestiinan välille vedettäisiin,
- sallitaanko palestiinalaisten pakolaisten paluu
- mikä on Jerusalemin asema.
- Jerusalemin kaupungin itäpuoli kuuluu Länsirantaan ja Palestiina haluaisi tehdä siitä valtionsa pääkaupungin.

ISRAEL IS ONLY DEFENDING ITSELF!

WE'RE ONLY PROTECTING OUR CITIZENS!

WE'RE ONLY FOLLOWING ORDERS!

GAZA WAR CRIME #1
SCHOOL

GAZA WAR CRIME #2
HOSPITAL

INTERNATIONAL LAW

LATUFF 2009

Tiekartta

- YK, EU, USA
- Itsenäinen Palestiinan alue –ilman terroria
- Gazan alueen tyhjentäminen isarelilaisista
- oman palestiinalaisen pääministerin nimittäminen
- Vuoden 2003 lopussa Palestiina ei ollut estänyt maan terrorismia, eikä Israel ollut vetäytynyt Palestiinan miehityistä alueista

EU:n kanta:

- The Resolution of the Arab-Israeli conflict is a fundamental interest of the EU. The EU's objective is a two-state solution with an independent, democratic, viable and contiguous Palestinian state living side-by-side in peace and security with Israel and its other neighbours.
- https://eeas.europa.eu/diplomatic-network/middle-east-peace-process/337/middle-east-peace-process_en

Muita tapahtumia Lähi-idässä

- 1979 Iranin islamilainen vallankumous
- Irakin ja Iranin sota 1981-1988
  - USA tuki Saddamin Irakia
- 1991 Persianlahden sota
  - Irak hyökkäsi Kuwaitiin, USA ja YK kukisti Irakin
  - Irak kauppasaartoon
- Saudi-Arabia USA:n liittolainen
- 2003 uusi Irakin sota ”terrorismin” kukistamiseksi ja ”demokratian” puolesta joukkotuhoaseita vastaan – 2011 USA veti joukkonsa pois
  - ISIS hyökkäsi Irakiin 2013 – jatkui 2017 saakka
- Afganistanin sota 2001 – 2021
  - USA:n joukkojen poistuttua Taliban otti vallan 10:ssä päivässä
- George Bush: Iran uusi ”pahan valtakunta”
- Pohjois-Afrikan ”[Arabikevät](#)” 2011 vuoden alusta.
- Syyrian sisällissota 2011 lähtien – yhä jatkuu
- ISIS:in nousu ja tuho 2006-2019
- Hamasin ja Israelin konflikti/sota lokakuusta 2023 lähtien